

TREČIOJI PAMOKA

Daiktavardžių giminės ir skaičiai.

Lietuvių kalboje kiekvienas daiktavardis yra kurios nors giminės: vėriškos, m6teriškos ar bendrosios.

Bendrosios giminės daiktavardžių yra nedaug: elgeta, vėl-kata, nen6orama, pad6uža ir dār kēletas panašiū.

Sugalv6kite kiekvienas po daiktavardį. Pasak6kite, kuri6s jīs giminės ir kaip jūs taĩ sužinote.

Pridėdami žodėlį t 6 s arba t 6 , pasak6kite, kuriē i šiū daiktavardžių yra vėriškos ir kuriē m6teriškos giminės.

Laūkas, žiemà, ēglė, šakà, sniegas, žēmė, vėjas, lėdas, žaidimas, ju6kas, šaltis, paūkštis, tvorà, sàulė, dienà, d6ona, trupinys.

D6otus daiktavardžius suraš6kite į d6 stulpeliū taĩp, kad 1-mė b6tų visi vėriškos giminės, o 2-mė - m6teriškos.

Įsidėmėkite jū galūnes.

Vyr. g.

Mot. g.

laukas
ledas
žaidimas
juokas
šaltis
trupinys
paūkštis
vėjas
sniegas

saulė
žiema
diena
egle
d6ona
šaka
žemė
tvora

Daiktavardžių yra du skaičiai: vienaskaita ir daugiskaita.

Kalbant apie vieną daiktą, vartojama vienaskaita: medis, kamuo-
lys, sūnūs.

Kalbant apie daugiau daiktų, vartojama daugiskaita: medžiai, ka-
muoliai, sūnūs.

Yra tokių daiktavardžių, kurių te vartojama tik vienaskaita,
pavyzdžiui: smėlis, pienas, jaunystė, Kaūnas.

Parašykite daugiau tokių daiktavardžių.

auksas, protas, senatvė, laimė, grožis

Yra daiktavardžių, kurių te vartojama tik daugiskaita,
pavyzdžiui: šukos, marškiniai, metai, išleistuvės.

Parašykite daugiau tokių.

durys, vartai, žirkles, kelnės, šukos

Eilėrašcio ištraukoje pabraukite daiktavardžių vienaskaitą vie-
nu brūkšniu, o daugiskaitą dviem.

Ói, tū dangoraiži puikus,
Ar tū matai žalius laukus,
Tyras upes, tamsias girias
Ir gelsvo gintaro marias?

Ar tū matai senas pilis?
Tai karžygių tenai šalis !
Iškėles galvą taip aukštai,
Ar vilmiaus bokštus tū matai?

Pasakýkite, kuriē iš šiū daiktāvardžiū nevirtójami daugiskaitoj.
Kuris nevirtójamas vienāskaitoj?

N a m ų d a r b a s .

Perrašykite sēkančius sākinius, pakeisdami taip, kad jiē réikštų daugiskaitą.

1. Mēdžio šešėlis tįso vis ilgyn.
2. Paskutini sáulės spiñdulį pàslėpė debesis.
3. Laukè švilpė vėjas.
4. Sparčiù žingsniù ėjo sutemà
5. Vėlyvas paūkštis skubėjo į lįzdą.
6. Obeis šakà barbėno į ląngą.
7. Lietaūs lāšas, lyg āšara, riedėjo stiklù.
8. Langè sumirgėjo šviesėlė.

1. Medžių šešėliai tįso vis ilgyn.
2. Paskutiniąs saulės sipindulius pàslėpė debesys.
3. Laukuose švilpė vėjai.
4. Sparčiais žingsniais ėjo sutemos.
5. Vėlyvi paukščiai skubėjo į lįzdus.
6. Obelių šakos barbėno į langus.
7. Lietaus lašai, lyg ašaros, riedėjo stiklais.
8. Languose sumirgėjo švieselės.